

Datum
2019-11-27
Adress
Rönnebladsgatan 1 B
Diarienummer
GRF-2019-21307

Yttrande

Till
Stadskontoret

Remiss angående uppdrag från Kommunfullmäktige att utreda sociala obligationer STK-2019-949

Grundskolenämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Grundskolenämnden ställer sig positiv till emittering av sociala obligationer, men förutsätter beredskap i form av budget och eventuella resursförstärkningar för ökad tidsåtgång för tjänstemän och fördyrningar i investeringar.

Nämnden anser att emittering av sociala obligationer kan medföra en risk för merarbete hos befintliga tjänstepersoner i form av framtagande av ramverk och uppföljningar. Grundskolenämnden ställer sig positiv till att grundskoleförvaltningen beaktar den sociala aspekten tillsammans med övriga för projekten relevanta aspekter i besluten om vidaregång beträffande lokalförändringar. Projekt som enbart grundar sig på sociala aspekter ska anses vara strategiska investeringar i syfte att skapa jämlika villkor för stadens elever och deras lärande. Den typen av projekt grundar sig alltså inte i den demografiska utvecklingen och bör finansieras utanför grundskolenämndens ordinarie budgetram.

Det framgår i lokalförsörjningsplanen att det fria skolvalet har en viss segregande effekt och genom att inrikta utbyggnaden av nya högstadieskolor centralt kan denna segregande effekt minskas och ge större integrationsmöjligheter med en ökad elevsammanblandning. En social obligation kan således berättiga en investering i de geografiska områdena där demografiersättningen inte kan finansiera åtgärden och därmed skulle kunna vara behjälplig i arbetet med den sociala aspekten av investeringsbesluten. I dagsläget finns det inga uttalade eller nerskrivna sociala parametrar som vägleder i lokalinvesteringsbesluten, men det finns naturligtvis sociala överväganden som en del i dialogen och beslutsprocessen.

Yttrande

1) Tror ni att en social obligation kan vara behjälplig i arbetet att fokusera på den sociala aspekten av era investeringsbeslut?

Syftet med grundskoleförvaltningens lokalplanering är att tillgodose tillgången av ändamålsenliga skolplatser, fungera som en beställande enhet inom Malmö stad gällande lokalfrågor, skapa ändamålsenlig, likvärdig, effektiv och säker fysisk lärmiljö samt kontinuerligt matcha lokalbeståndet mot verksamhetens behov. Lokalprogrammet på förvaltningen specificerar bland annat undervisningslokaler, grundutrustning, teknik och säkerhet för nya grundskolor. Det är i huvudsak den demografiska utvecklingen och närhet till boende som utgör det primära lokalbehovet av befintliga och nya skolor. Ytterligare faktorer som ligger till grund för det primära lokalbehovet är myndighetskrav och riktlinjer beträffande skolbyggnader och utemiljöer samt behovet av att göra lokalerna ändamålsenliga.

Den sociala aspekten av investeringsbesluten avseende lokalbehovet på förvaltningen ligger inte som en primär grund för dessa beslut, men tas delvis i beaktande i lokalförsörjningsplanen för grundskoleverksamheten i Malmö stad. Mot bakgrund av att grundskoleverksamheten planerar nya grundskolor utifrån den demografiska utvecklingen i respektive geografiska område är majoriteten av de nya utbyggnadsprojekten lokaliserade i de centrala och västra delarna av staden. Detta kan, på lång sikt, innebära att dessa delar av staden får nyare skollokaler än de delar där det inte finns en demografisk utveckling som berättigar en investering av nya lokaler. Vidare framgår det i lokalförsörjningsplanen att det fria skolvalet har en viss segregeringseffekt och genom att inrikta utbyggnaden av nya högstadieskolor centralt kan denna segregeringseffekt minskas och ge större integrationsmöjligheter med en ökad elevsammansättning. En social obligation kan således berättiga en investering i de geografiska områden där demografiersättningen inte kan finansiera åtgärden.

Grundskolenämnden välkomnar insatser som innebär att skollokalerna samnyttjas av aktörer med närvaro i närområdet som har möjlighet att ytterligare skapa känsla av ägande, närvaro och samhörighet. Sådana verksamheter som är lämpliga att ha en bestående närvaro i lokalerna kan vara framgångsrika, som exempelvis Allaktivitetshuset. Grundskoleverksamheten försöker i samarbete med fritidsförvaltningen kontinuerligt öka nyttjandet av lokalerna i effektiviseringssyfte samtidigt som sociala mervärden erhålles.

Grundskolenämnden anser att emittering av sociala obligationer kan medföra en risk för merarbete hos befintliga tjänstepersoner i form av framtagna av ramverk och uppföljningar. Vidare finns en risk att detta kan leda till eventuella utökningar som är utanför grundskolenämndens ordinarie budgetram, om inte staden tillskjuter mer resurser. Att behöva utföra utökade investeringar som ligger utanför förvaltningens budget medför ökade driftskostnader som förvaltningen i förlängningen tvingas planera och ansvara för.

2) Kan ni beskriva för oss på vilket sätt sociala överväganden kommer in i beslutsprocess kring de investeringsbeslut ni tar?

I beslutsprocessen för lokalplaneringen ingår ett antal olika prioriteringsgrunder som ligger till grund för ett besluts vidaregång. I dagsläget finns det inga uttalade eller nerskrivna sociala parametrar som vägleder i lokalinvesteringsbesluten, men det finns naturligtvis sociala överväganden som en del i dialogen och beslutsprocessen. Det byggs i dagsläget mer centralt placerade högstadieskolor i syfte att motverka segregation samt öka elevsammansättningen och på så sätt kommer sociala överväganden indirekt in i beslutsprocessen.

Grundskolenämnden ställer sig positiv till att grundskoleförvaltningen beaktar den sociala aspekten tillsammans med övriga för projekten relevanta aspekter i besluten om vidaregång beträffande lokalförändringar. Projekt som enbart grundar sig på sociala aspekter ska anses vara strategiska investeringar i syfte att skapa jämlika villkor för stadens elever och deras lärande. Den typen av projekt grundar sig alltså inte i den demografiska utvecklingen och bör finansieras utanför grundskolenämndens ordinarie budgetram.

3) Följer ni idag upp på sociala effekter/ sociala nyttor på de investeringar ni gör/ har gjort?

I dagsläget följer grundskoleförvaltningen inte upp vilka sociala effekter/nyttor som investeringar gör/ har gjort. En förklaring till detta är att effekten av byggandet av centralt placerade skolor som avses minska segregationen blir synliga långt efter investeringen är gjord. Dock bör det poängteras att grundskolenämndens kärnuppdrag i sig medför en social nytta som följs upp med bland annat kontinuerliga kvalitetsdialoger och betygsresultat för stadens elever.

4) I skrivelsen önskar vi att ni speciellt kommenterar avsnitten

a. "Organisatoriska förutsättningar"

Arbetet med sociala obligationer kräver merarbete och resursförstärkningar. De sociala investeringarna ska bidra med social nytta och dessa måste kunna följas upp och mätas för att sedan återrapporteras till långivarna vilket gör att ett bra ramverk är av stor vikt. Även om hänsyn kan tas till det arbete man tidigare har haft med de gröna obligationerna anser grundskolenämnden att det borde tas i beaktande att eventuellt upprätta en separat Socialkommitté istället för att utvidga den befintliga Miljökommittéen. Detta eftersom det möjligtvis hade skapat mer renodlade expertiser inom den sociala dimensionen av investeringar. Grundskolenämndens uppfattning är att det finns en svårighet i att mäta och följa upp de sociala effekterna i jämförelse med de gröna effekterna. De föreslagna lösningsaspekterna som lyfts fram i avsnittet anser nämnden är positiva och inte omöjliga att genomföra, men enbart om staden är villig att tillskjuta resurser i form av personal och kompetens.

b. "Tänkbara kategorier för en social obligation" – inte begränsat till de som nämns

I detta avsnitt är det bra att det poängteras att planerade investeringar ska direkt, eller indirekt kunna påvisa sociala effekter som är mätbara och uppföljningsbara. Om detta inte tas i beaktande så missas syftet och poängen med emittering av social obligation. De olika kategoriserade exemplen för en social obligation är tydliga och har bidragit till en ökad förståelse kring grundskoleförvaltningens eventuella roll vid emittering av social obligation.

c. *”Varför en social obligation”*

Grundskolenämnden anser att det är positivt att en social obligation skulle komplettera de nio målen för en grön obligation och även att ett socialt investeringsperspektiv är i linje med Malmökommissionens övergripande rekommendationer avseende den sociala investeringspolitiken. Vidare anser nämnden att emittering av social obligation är relevant utifrån att det är i enlighet med ett av målen för budget 2019 som innefattar att på sikt bryta segregationen och främja den sociala hållbarheten. Det som även tas upp i avsnittet som anses vara av vikt är att emitteringen av gröna obligationer inte per automatik innebar att staden har gjort ”grönare investeringar”, men att det ändå har bidragit till mervärde inom olika områden. Därför är det viktigt att ta i beaktande att emittering av social obligation inte nödvändigtvis kommer medföra en ökad social nytta.

Ordförande

.....
Sara Wettergren
.....

Direktör

.....
Anders Malmquist
.....

M+C anmäler reservation och avser inkomma med en gemensam skriftlig reservation.
V avser inkomma med ett särskilt yttrande.